

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 259 10 september 2024

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de Natuurvereniging KNNV

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Wouter Muller ligt in het ziekenhuis, wat hij heeft weten de doktoren niet.

Als je hem een kaartje wil sturen? Stuur een email aan natuurlijkdelfland@knnv.nl

Jaarthema 2024: Schoner water

Soort van het seizoen Zomer: Watergentiaan en zweefvliegen

Kijk in juli tot en met september uit naar deze twee soorten; maak foto's en meld deze via natuurlijkdelfland@knnv.nl; vermeld plek waar je ze gezien hebt.

Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema Schoner water, [klik hier](#) voor de informatiebrief.

In de serie Soortbeschrijvingen in de Kennisbank is de groene schildwants aangevuld.

[Klik hier](#)

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Meld Aziatische hoornaar

Op waarneming.nl kan je zien dat de Aziatische hoornaar op verschillende plekken in Delfland is gesignaleerd. De imkervereniging heeft diverse wiekpotten opgehangen op de Rotterdamseweg ter hoogte van het Technopark, bij het Kalverbos, op de Korftlaan bij De Papaver en bij de kinderboerderij; dit om het nest te kunnen traceren.

Zie je een Aziatische hoornaar op de wiekpot? Meld dit dan bij waarneming.nl. Hans van Mechelen

10 september, 14.00 – 16.00 uur, bestuursvergadering

In het Melarium.

10 september, 19.30 – 20.30 uur, inventarisatie vissen, Tanthofkade

Verzamelen: Tanthofkade ter hoogte Bosdierenpad Delft Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van vissen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben, wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken

met het Team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via vissen@delfland.knnv.nl

11 september 14.15 – 16.15 uur, excursie schelpen en aanspoelsels

Tussen Monster en Ter Heijde zoeken naar schelpen en aanspoelsels op het Groene strand Zandmotor. Na afloop bekijken en bespreken we de vondsten met elkaar bij een strandtent. Het is gezellig en leerzaam om met elkaar langs het strand te zoeken naar wat er ligt, het is elke keer weer een verrassing. De vondsten geven inzicht in de kwaliteit en veranderingen van het zeeleven. De Zandmotor is een plek die wereldwijd de aandacht trekt door de kunstmatige uitbreiding van een stuk kust en de natuurlijke ontwikkeling die er plaatsvindt. Het Zuid-Hollands Landschap beheert de Zandmotor, de gemeente Westland maakt activiteiten mede mogelijk en Natuurlijk Delfland coördineert en organiseert de nodige activiteiten rond de Zandmotor Groene Strand. Deze activiteit is een onderdeel van het landelijke Strandaanspoelsel Monitoring Project (SMP) dat door stichting Anemoon wordt gecoördineerd. Na afloop drinken we wat, voor eigen kosten. Opgeven bij medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com

11 september 19.00 – 21.00 uur, Team Water

Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van het leven in het water. Met schepnetten worden kleine waterdieren uit het water gevestigd, op naam gebracht en de ecologische kwaliteit van het water bepaald.

Wat kan je ervaren? Het is ieder keer weer een verrassing wat er in je schepnet zit. Van kleine watervlooien tot de tot 10 cm grootte staafwants Ook de waterscorpionen en bloedzuigers spreken tot de verbeelding.

Wat is de zin en betekenis van deze activiteit? Wat is overal in ons gebied aanwezig, in de vorm van kanalen, vaarten, sloten en vijvers. Zij bepalen voor een groot deel ons landschap. Tegelijk hebben we niet zoveel oog voor het leven onder water. In deze activiteit gaan je ogen hiervoor open.

Kennis en actieve deelname: je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Want iedereen is met nul kennis geboren en al doende leren we. Belangstellenden die kennis willen maken met het Team Water worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist.

Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via educatie@delfland.knnv.nl

13 september, 13.00 – 16.00 uur, inventarisatie planten, Bleiswijkse Zoom

Verzamelen Parkeerplaats kruising Merenweg en Kooilaan in de Bleiswijkse Zoom.

Floron verzamelt het voorkomen van planten in Nederland per kilometerhok. Wij dragen daar ons steentje aan bij. Voor het resultaat [Klik hier](#)

13 september, 14.00 - 16.00 uur, maak kennis met de Tuin voor dieren, `s-Gravenzande

Kom naar de Vierschaar 18, 2691 MT `s-Gravenzande. Belangstellenden die aan deze kennismaking dag willen deelnemen worden van harte uitgenodigd om deze dag bij te wonen. De centrale vraag zal zijn: Wat willen we met de Tuin voor Dieren bereiken? Welke rol wil en kan je spelen in deze Tuin? Ook zullen we tijdens deze dag de eerste stappen zetten om de tuin in te richten door de handen uit mouwen te steken.

Informatie over dit project bij Geert van Poelgeest, bestuurslid van Natuurlijk Westland (KNNV), stuur een email aan natuurlijkwestland@knnv.nl.

Met dit project willen we een team oprichten die de tuin inricht en onderhoudt en ook vragen van bezoekers beantwoordt. In de Tuin voor de Dieren leven diverse wilde dieren. Denk daarbij een egel, vlinders, bijen, vleermuizen, vogels als huismus. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan het gebouw. Rond het gebouw ligt een tuin die als buitenruimte zal fungeren om dieren tijdelijk op te vangen en die wilde dieren een woon-en leefplek moet bieden.

Het project Tuin voor de Dieren is een gezamenlijke activiteit van Natuurlijk Westland (KNNV) en het Dieren Opvang Centrum Westland en wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeente Westland.

14 september, 10.00 -17.00 uur, Open Monumentendag begraafplaats Dijkweg Naaldwijk

Er staat een kraam om informatie te geven over de begraafplaats met een pleidooi om van de begraafplaats een gemeentelijk monument te maken. Er zijn ook rondleidingen.

Voor meer informatie, zie de volgende publicaties

Natuurwaarden begraafplaats de-Dijkweg, [klik hier](#)

Pleidooi behoud kerkhof Naaldwijk, [klik hier](#)

14 en 15 september, 12.15 uur, 13.15 uur en 14.15 uur, wandeling langs monumentale bomen, Nieuwe Plantagepark, Delft

Elke wandeling door het Nieuwe Plantagepark duurt 45 minuten.

Verzamelen: Nieuwe Plantage 54, Delft. Start- en eindpunt: ter hoogte van Het Koetshuijs, Nieuwe Plantage 54, 2611 XK Delft.

Er zijn geen kosten aan deze wandeling verbonden; aanmelden is niet nodig. Wel kan gelden: Vol=vol! De wandeling is een onderdeel van de Open Monumentendag in Delft.

Het Nieuwe Plantagepark is eind 19e eeuw ontstaan doordat een deel van de Singelgracht rond Delft werd gedempt want er moest een betere verbinding komen tussen de waterwegen van de Vliet en de Schie. Dat werd het Rijn-Schiekanaal. Het Nieuwe Plantagepark is in Engelse landschapsstijl aangelegd. Deze omgeving zit boordevol geschiedenis! Het park is onderdeel van een beschermd stadsgezicht, en is ook de standplaats van meerdere monumentale bomen. Natuurlijke monumenten dus!

15 september, 13.00 – 15.00 uur, Poel Vlaardingen

We volgen een nieuwepoel in Vlaardingen. Na aanleg is het de vraag hoe de biodiversiteit zich ontwikkelt. De poel ligt tussen twee bestaande watergangen langs de westzijde van de A4. We volgen deze poel in haar ontwikkeling. De locatie is te bereiken vanaf de Korhoenlaan en de toegangsweg ten noorden van het sportveld.

Impressies van de bezoeken zijn te vinden op de website, [klik hier](#)

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Tuintip

Natuurlijke zaaitijd

Veel planten zijn inmiddels uitgebloeid en laten hun zaden vallen. Het najaar is daarom dé perfecte tijd om inheemse wildebloemenzaden in te zaaien. De natuur is onze beste leermeester!

Gedurende de vochtige najaars- en wintermaanden hebben de kiemende zaden geen last van droogtestress, wat de bloemenweide een goede start geeft en het overbodig maakt om te beregenen.

Dus als je wildebloemenzaden een goede voorsprong wilt geven, dan is het najaar hét ideale zaaimoment.

Sterrenhemel

dinsdag 10 september

03.03: Vannacht zijn een verduistering in de Jupiterschaduw en een bedekking van Europa bijna helemaal waar te nemen. De verduistering begint om 3.03 uur, op het moment dat Europa in de schaduw van Jupiter verdwijnt, en eindigt om 5.43 uur, op het moment dat Europa achter de planeet Jupiter verdwijnt. Tussen beide gebeurtenissen in is te zien hoe Europa uit Jupiters schaduw tevoorschijn komt (05.32 uur).

woensdag 11 september

00.37: Van 0.37 tot 6.33 uur staan alle Galileïsche manen ten oosten van Jupiter. Vanaf Jupiter gezien zijn dat Io, Ganymedes, Callisto en Europa. Jupiter staat boven de oostelijke horizon, op een hoogte van 36°. Om de Galileïsche manen van Jupiter te bekijken is een stabiele verrekijker voldoende.

02.55: De Galileïsche maan Europa staat 21,8" ten noorden van Callisto. Jupiter staat boven de oostelijke horizon, op een hoogte van 30°. De Zon staat 31° onder de horizon en het is donker. Voor het waarnemen van de Galileïsche manen is een verrekijker op statief al voldoende.

08.06: De Maan is in de fase van Eerste Kwartier. De rechter helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is vooral in de avond en vroege nacht zichtbaar. Rond, en vooral voor Eerste Kwartier is een goed moment om het maanoppervlak waar te nemen; Op de grens tussen het verlichte en het donkere deel van de Maan komt de Zon net op. De lange schaduwen van de bergen en krateranden brengen een extra diepte-effect met zich mee en de Maan is daarmee duidelijk meer dan een gladde schijf, gezien door een verrekijker of telescoop.

donderdag 12 september

00.28: Vannacht is een overgang van de Jupitermaan Europa en van Europa's schaduw over de planeetschijf van Jupiter voor een groot deel waar te nemen. De verschijnselen beginnen om 0.28 uur met het einde van de schaduwovergang, wanneer Europa's schaduw de Jupiterschijf verlaat, en duurt tot 3.15 uur, op het moment dat Europa de schijf van

Jupiter weer verlaat. In de tussentijd is waar te nemen hoe Europa voor de Jupiterschijf verschijnt (00.44 uur).

zondag 15 september

23.33: Tussen 23.33 en 4.29 uur (16/09) nemen we alle grote Jupitermanen ten westen van de planeetschijf waar. Van binnen naar buiten: Io, Europa, Ganymedes en Callisto. Jupiter staat op een hoogte van 24° boven de oostelijke horizon. Voor het waarnemen van de manen van Jupiter is een verrekijker op statief al genoeg.

Groene winkel

Onder andere het verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Openbaar Groen Verantwoord ecologisch beheer door Peter Bulsing
Prijs: € 29,95

Openbaar groen' geeft een praktische visie op het onderhoud en de inrichting van bermen en groenstroken. Beheerders, gemeentes en particulieren vinden zo uitleg en tips over hoe ze de ecologische waarde van het genoemde groen kunnen behouden of vergroten. Een aanpak waarbij zoveel mogelijk ongewervelden daar kansen krijgen en daardoor ook de gewervelden. Tevens wordt belicht wat er met het beheer van openbaar groen fout kan gaan en hoe dit anders aangepakt kan worden.

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

2/9, **spin** vangt **rups**, Den Hoorn, Willemein Poot

2/9, **spin** vangt **schildwants**, Den Hoorn, Willemein Poot

2/9, flinke **zadelzwam** op een **es**, onderaan de Maasdijk, Aad van Uffelen

3/9, oude omgezaagde iep verzaagd voor hergebruik, Abtswoude, Delft, Bruun van der Steuijt

De oude omgezaagde **iep** op Abtswoude schuin tegenover Gerard van Winden (bij het voormalige buurthuis De Boerderij) is vandaag in delen gezaagd voor hergebruik

4/9, **gewone margriet**, Melarium, Delft, Lia Claus

4/9, veel **vlinders**, Melarium, Delft, Lia Claus

4/9, **populieren**, Melarium, Delft, Lia Claus

4/9, **Iisdodde**, Delfgauw, Bart Hendriks

4/9, **bromvlieg**, Delfgauw, Bart Hendriks

6/9, **tijftjaf** met jong in de tuin, Bernadette

6/9, **tijftjaf** (?) met jong in de tuin, Bernadette

7/9, verdronken **wesp**, Aukje Gjaltema

7/9, **blinde bij** gevangen in web van **kruisspin**, Aukje Gjaltema

De **kruisspin** op mijn balkon groeit goed. Gister had ze een **blinde bij** in haar web gevangen. Ik verwacht dat ze binnenkort wel voor nageslacht zal gaan zorgen. Heb ik volgend voorjaar weer allemaal schattige kleine spinnetjes op mijn balkon. Bijgaande **wesp** is jammerlijk verdronken in het waterbakje voor de poezen/vogels. Ik had het schoongemaakt, en vergeten er weer wat in te leggen waarmee insecten er weer uit kunnen komen...

7/9, **vlinderstruik** met 23 vlinders, 4 **koolwitjes** en 1 **gehakelde aurelia**, verder **atalanta's** en **dagpauwogen**, Nick Groenewegen

7/9, ondergaande zon met regen wolkenlucht Tanthof west richting Schipluiden, Lia Claus

8/9, restant **boomsprinkhaan** in de vensterbank, Aziëlaan, Delft, Lia Claus

8/9, deze week al 2x een siamese **hazelnoot** drieling gevonden, Aukje Gjatema

8/9, Bonsai **knotwilg**, Abtswoude, Delft, Freek Boon

8/9, **langpootmug**, Aziëlaan, Delft, Lia Claus

8/9, **malariamug**, Syriësingel, Delft, Aukje Gjaltema

Dit weekend al 2 **malariamuggen** in huis gevangen/doodgemept, en inmiddels mogelijk een derde.

De huizen van ons blok zijn zo gebouwd, dat er altijd water blijft staan in de goten en op het dak. Ideale broedplaatsen.

nb: een mug van de malariamug-groep herken je doordat hij verticaal aan het plafond hangt, een normale mug heeft zijn lijf horizontaal. Verder niet al te plat slaan, een close-up foto maken en ObsIdentify gebruiken

Boerenpad het Voddijkpad ontoegankelijk

Het pad van de Woudseweg naar de Van Wijklaan in Schipluiden, verspert met mais Wandelaars die gebruik willen maken van het Voddijkpad in Schipluiden stonden voor een dichte deur. Het betreft het officiële Ommetje nr. 47. De ingang bij het bruggetje aan de Van Wijklaan staat vol met mais. Zie kaartje en foto Margreet Hogeweg. Gemeld aan Staatsbosbeheer (SBB) Reactie van Wessel van Vliet van Groenfonds Midden-Delfland: "SBB onderhoudt alleen de houten bruggen. De boeren doen zelf het maaien van het pad. Wij gaan er achter aan." Met Wessel ook gesproken over een minder ingewikkelde constructie voor het onderhoud en voorgesteld dat Agrarische Natuurvereniging Vockestaert het pad en de bruggen gaat onderhouden

Duinvallei Watergat houdt gemoederen bezig.

WOS Nieuws van woensdag 04 september 2024 | WOS, [klk hier](#)

Sluiproute Kerkpolderweg afsluiten

In de Whatsappgroep Kerkpolder Natuurlijk van Natuurlijk Delfland appen natuurbeschermers van de Kerkpolder met elkaar, met de SBB-boswachter en met de stadsecoloog. Voorzitter Vogelwacht Delft e.o. Pieter Aaldring appt: "Een triest plaatje van een doodgereden haas wat des te meer pleit voor een afsluiting van de weg hier." Zie foto Pieter Aaldring. De Werkgroep heeft het Rapport Kerkpolder biodivers opgesteld. In dit rapport wordt onder andere gepleit voor een knip in de Kerkpolderweg bij het Zwembad Kerkpolder. Plus omvorming van de weg tot fietsstraat. Als u dit rapport wil of

deel wil nemen aan de appgroep stuur een mail naar Huub van 't Hart, bescherming@delfland.knnv.nl

Aanzienlijke hoeveelheid essen gekapt, Kraaiennest en Zijtwende

De bomen die gekapt worden zijn **essen**. Onder de **essen** heerst een ernstige ziekte [Klik hier](#) voor informatie over deze ziekte

Zo'n flinke kap is natuurlijk een rot gezicht, maar helaas is er geen andere manier om de ziekte een beetje in te dammen.

3 september, in een keer negen kleine koolwitje in de tuin geteld, Nick Groenewegen

6 september, Blauwtong slaat toe op Abtsgaard

De vier Ouessantschappen op Boomgaard Abtsgaard aan Abtswoude zijn door Patricia Balzer verplaatst naar Boomgaard Chilipad. In de grotere groep daar kan ze vooral de twee ooien beter verzorgen tegen blauwtong. Zie foto Wilko van der Drift. Afwachten of ze het gaan redden.

7 september, in 1 vlinderstruik 23 vlinders ,

waarvan 4 koolwitjes en 1 gehakelde aurelia, de rest waren atalanta's en dagpauwogen, Nick Groenewegen

7 september, vlinders in Boomgaard de Kandelaar:

Pruimenboom vol met vlinders: **atalanta's, dagpauwoog, gehakelde aurelia, bont zandoogje**

Zie foto Astrid van Laar.

Jos op pad, week 36, Jos van Koppen

Verder liep via het Van Weerden Poelmanpad een **haas** de talud op vlak na het viaduct. Omdat hij heen en weer liep dacht ik hem 'in de verte' te kunnen fotograferen maar dat is mislukt. Wel waren een paar **segrijnslakken** na de simpele regen al op pad gegaan .

segrijnslak

dode egel

Vorige keer kon ik een **egel** vermelden op het ILSY-plantsoen en op 2 september weer, maar deze keer was het een overreden **egel** op de Korftlaan aan het begin van de fietsstraat na de camping. Ik zou zeggen: je ziet toch dat er een **egel** loopt ! Ook nog wat nieuw leven gespot in de Pijnackerse

Vaart in Delfgauw: **fuut** met drie jonge futen ! Verder nog twee **ooievaars** in het weiland achter IKEA

Drie jonge **futen**

ooievaar

TERUGBLIK: Activiteiten

Warmteling herstelt ecozone Tanthof West

De ecozone langs Tanthof West heeft lang opengelegen door de aanleg van een warmwaterleiding van Warmteling/Gasunie. Nu is de grond weer aangeaard en worden de wandelpaden hersteld. Zie foto Huub van 't Hart. Vanuit de BHTD is door William van Treuren op verzoek van de bewoners Amazoneweg een straathoekbijeenkomst georganiseerd. De gemeente Delft gaat met Warmteling onderzoeken of de glooiing ter plekke hoger gemaakt kan worden (geluidswering Kruithuisweg) en of er meer dan vijf bomen geplaatst kunnen worden, alsmede begroeiing tegen de opslag.

5 augustus, Raad van State heropent onderzoek Duinvallei Watergat in Monster

De strijd om Duinvallei Watergat in Monster krijgt een nieuw hoofdstuk. Op 5 augustus stonden Natuurlijk Delfland, tezamen met Bewonersgroep Monster-Noord tegenover OWBZ *) en de gemeente bij de Raad van State. Natuurlijk Delfland en de Bewonersgroep willen Watergat inrichten als een natuurgebied, als een buffer naast het kwetsbare Solleveld, een Natura-2000 gebied. OWBZ wil op dit stukje land luxe huizen bouwen. Dat beide groepen het niet eens met elkaar zijn, is duidelijk, maar merkwaardig is dat OWBZ feiten hardnekkig ontkent. Zo werd tijdens de zitting van de Raad van State door de directeur van OWBZ beweerd, dat in Watergat na de kassensloop geen andere stikstofveroorzakende bedrijvigheid heeft plaatsgevonden. Dat er van 2017 tot 2020 maïs verbouwd werd, werd simpelweg in alle toonaarden ontkend. Nog diezelfde dag kwamen buurtbewoners met foto's op de proppen, waarop duidelijk te zien is dat Watergat jarenlang bebouwd is met maïs door pachter boer Ammerlaan uit Midden-Delfland.

Maïsteelt in Watergat (foto Natuurlijk Delfland)

Er was zelfs nog een krantenartikeltje dat opriep de groei van de maïs te bestuderen. Hoe kan OWBZ, de eigenaar van Watergat, dat ontgaan zijn?

Nu heeft de Raad van State het onderzoek heropent. De Raad heeft aan de gemeente gevraagd hoe het zit: was er wel of niet sprake van maïsteelt en zo ja, welke consequenties heeft dit?

*) OBWZ = Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom, de gebiedsontwikkelaar achter de diverse woningbouwlocaties in Monster, Kwintsheul en Poeldijk. De Westlandse Zoom is een samenwerking tussen gemeente Westland en BPD Gebiedsontwikkeling B.V. Zie ook bericht dd 29 augustus hieronder

26 augustus, Platform Groen Delft bijeen

Het Platform bestaat uit natuurorganisaties die met de gemeente overleggen over groenblauwe onderwerpen. Dit keer was ecooloog Ronakd Bakkum van Hoogheemraadschap Delfland voor het eerst aanwezig.

Besproken zijn o.a. de Uitvoeringsagenda gemeentelijke Visie Groen en Biodiversiteit, klimijzers voor padden in de put, inpassing trafo Kerkpolderweg, kappen bos Thijsseweg i.v.m.

BlueBirds, baggeren HHD van de Lepelaarsplas en een groot project van Stichting Delft Bloeit om schoolpleinen te vergroenen.

28 augustus, Team Vissen, nieuwe poel Vlaardingen

In de maand augustus scheppen we in principe niet ivm de vakantieperiode. Echter Marijn wilde graag overdag gaan scheppen en daarop hebben we twee woensdagen schepnetvisochtenden ingelast. De eerste was op 28 augustus bij de nieuwe poel in Vlaardingen. Dit was een voorverkenning omdat we op een later tijdstip nog met de hele ploeg hier naar toe gaan. De poel was moeilijk te vinden daar allerlei werkzaamheden in de omgeving, aanleg van leidingen, waardoor veel fietspaden waren afgesloten met hekken. Uiteindelijk hebben we de poel gevonden en hier een uur

geschept. Echter met resultaat nul vissen. Dit is meteen de nulmeting voor 2024, we gaan pas volgend jaar met de hele ploeg hier weer naar toe.

29 augustus, werkzaamheden gestaakt in Watergat vanwege kikkers en padden

Nog een merkwaardig ontkenning van de feiten door OBWZ. Door het plaatsen van schermen in de duinvallei zouden er geen kikkers en padden meer zijn in Watergat, en zeker niet de beschermde rugstreeppad. Nu hebben de bewoners van de Rijnweg te maken met wat je een tsunami van rugstreeppadden en kikkers kunt noemen. Ze zaten in vrijwel alle tuinen. Je moet oppassen dat je er niet op ging staan! Maar dat ze ook in duinvallei Watergat zelf zaten – ondanks de schermen – bleek op 29 augustus. De firma Berkhout uit Schipluiden was ingehuurd om het gras te maaien en de slootjes schoon te maken. De werkzaamheden moesten echter gestopt worden, omdat grote aantallen kikkers en padden voor de trekker uitsprongen.

Jonge **padden** op de Rijnweg (foto's Natuurlijk Delfland).

duus Berkhout stopt terecht de werkzaamhedene

Doorgaan met maaien had een bloedblad onder deze (beschermde) dieren aangericht: het wordt hoog tijd dat de gemeente gaat erkennen dat Watergat nu al vol leven zit en kan uitgroeien tot een zo broodnodig schitterend natuurgebied in het Westland.

1 september, nieuw wandelpad langs Keenenburgpad

Het nieuwe wandelpad vrij van het fietspad en het pad bij Mast14 Warmteling heeft zoals afgesproken het nieuwe wandelpad langs het Keenenburgpad aangelegd. (zie foto Huub van 't Hart). Hierdoor kunnen wandelaars hier rustig wandelen zonder hinder van het drukke fietsverkeer. Voor de fietsers ook veel beter. Langs het prachtige, verhoogd asgelegde pad (vanwege natte ondergrond) wordt nog een nieuwe bosrand met bloeiende struiken aangelegd. Bij de bocht in het pad (zie foto) is een nieuwe paddenpoel aangelegd. Bij Mast 14 van de Tennet 380kV-leiding loopt het langs een nieuwe boomaanplant met zitbank en natuurvriendelijke oevers. De zichtbaarheid van Mast 14 zou wel wat minder kunnen door hier bomen voor te zetten (zie foto Huub van 't Hart). Natuurlijk Delfland zou nog graag knotwilgen langs het pad willen planten voor meer biodiversiteit en windbeschutting voor wandelaars. Ook is aangeboden om die knotwilgen te onderhouden.

3 september, infobijeenkomst bouwplan Jan de Oudeweg

Projectontwikkelaar Steenvlinder heeft een nieuw bouwplan laten zien op een bijeenkomst in de Wipmolen. Zie foto Huub van 't Hart. Op aandrang van Belangenvereniging TU Noord, Natuurlijk Delfland en gemeente Delft ligt er nu een plan met minder appartementen (82) en met meer aandacht voor de ecologische zone waarin men wil gaan bouwen. Parkeren In de groenblauwe strook langs de Jan de Oudeweg is geschrapt. Kritisch is gereageerd op het bouwvolume tot 10 lagen hoogte. Het ecologieplan moet nog worden uitgewerkt.

4 september, 19.00 – 20.30 uur, RBB Pijnacker Biesland

Drie brigadisten zijn druk geweest met het uitsteken van de reuzenberenklauwen. Wederom was het talud van de A13 ons strijdtoneel en dank zij het mooie weer konden we tot 20.30 uur doorgaan. Prachtig om te zien hoe een talud met uitsluitende reuzenberenklauwen in één jaar tijd kan veranderen in een groene oase. We zijn benieuwd hoeveel reuzenberenklauwen er volgend jaar terugkomen. Ton Langeveld

4 september, 10.00 – 12.00 uur, natuurcafé Sprinkhanen, Melarium

Het was een geanimeerde bijeenkomst nadat we zeer uitvoerig over onze ervaringen over en inzichten met sprinkhanen hadden gepraat zijn we naar buiten gegaan. Geert had ook een **veenmol** bij zich die hij de vorige dag van Bruun had gekregen. Deze is uitvoerig gekeken. Wist je dat sprinkhanen de enige insectengroep is waarvan je via de geluiden het soort kunt bepalen. Hierna naar buiten en daar het **zuidelijk spitskopje** en een **krasser** gevangen en uitvoerig bekeken. Ook is de **veenmol** in een vochtige deel uitgezet, binnen 10

seconde groef deze zich in.

4 september, Team Vissen, Ruyvensmolenpad,

Ruyvensmolenpad

kleine modderkruipers

We zijn op 4 september naar een bekende locatie gegaan, het Ruyvensmolenpad, direct achter het bedrijventerrein Ruyven. Hier hadden we meer succes, we vingden een hele school juveniele bittervoorns, wat grotere rietvoorns, marm grondels (exoot) en heel veel kleine modderkruipers. Als bijvangst natuurlijk nog de Amerikaanse rivierkreeft. Een leuke vakantiebesteding. Frank Herfs

Bittervoorns

5 september, inventarisatie onderwaterplanten, Ypenburg

We hebben donderdag de onderwaterplanten van Ypenburg geïnventariseerd. In 2010 waren er nog veel en nu helemaal niets meer. Het blijkt dat het licht niet tot op de bodem kan komen, ook niet op de ondiepe stukken. Cor Nonhof

6 september, 20.00 – 21.00 uur, zoombijeenkomst over het schrappen van de stikstofmaatregelen

BBB-minister Wiersma schrapt 15 miljard euro voor boeren en natuur.

[Klik hier](#)

Naar aanleiding van dit alarmerend bericht zijn Aad, Anna, Geert en Huub bij elkaar gekomen. Zij hebben een leus verzonden met een onderbouwing. Dit is aan de landelijk voorzitter van de KNNV gestuurd om daar verder actie mee te ondernemen. Want we moeten onze stem laten horen, want dit schrappen is ongehoord.

7 september, fietsexcursie door Midden-Delfland: op zoek naar de watergentiaan

De conclusie van deze zoektocht luidt dat het goed gaat met de zwanenbloem, veel beter dan 25 jaar geleden. Voor de watergentiaan is helaas het tegenovergestelde waar. Ondanks de voorinformatie over mogelijke groeiplaatsen heeft de excursiegroep slechts één sloot met watergentianen gevonden, langs het Vockestaertpad. Zodoende hebben wij ons dan maar getroost met de vele prachtige zwanenbloemen. Els Huijvenaar

7 september, 13.15 - 16.30 uur, inspiratie dag Vogels, Driebergen

Een prima bijeenkomst in Driebergen waaraan Geert heeft deelgenomen; met prachtige voorbeelden uit Wageningen en Assen. De KNNV afd. Assen heeft een zeer bijzondere manier om het hele jaar vogels te inventariseren.

Er werd in drie groepen van gedachten gewisseld over komende thema's, problemen en ideaal. De groep Ideaal had Geert zijn voorkeur om aan deel te nemen. Daar heeft hij een lans gebroken over samenwerking. Of te wel:

- beide er sterker van en door worden.
  - herkenbaarheid en vindbaarheid van de deelnemende organisaties op de websites van Vogelbescherming en SOVON.
- Verder waren er bijdragen van Vogelbescherming en SOVON.

9 september, 18.00 – 20.00 uur, kroos scheppen, Firma van Buyten

Verslag volgt nog.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Piet Makkes, redactie

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Deltares maakt klimaat per buurt zichtbaar

Deltares uit Delft heeft een geweldige buurtkijker gemaakt. Hiermee kan je heel makkelijk allerlei gegevens van jouw buurt zien. Zie afbeelding en de site, [klik hier](#)

Koppert Lansingerland: pionier in roofofrijten

Meer weten? [Klik hier](#)

BBB-minister Wiersma schrapt 15 miljard euro voor boeren en natuur

[Klik hier](#)

Zero-tolerance voor bomen kappen in Apeldoorn. Geen vergunningsvrije zone meer, ook niet voor particuliere bomen. Plus herplantplicht

Hoe zit dat? [Klik hier](#)

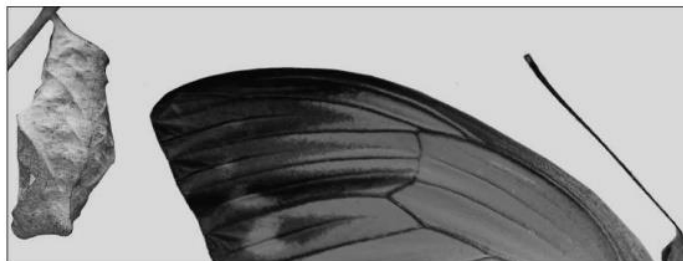
Jonge bomen kampioen in opslag super broeikasgas methaan

[Klik hier](#)

Petitie tegen bosbranden

[Klik hier](#)

Bij ons kun je
je ontpoppen.

Tot iemand die van de natuur geniet, Of haar bestudeert en
beschermt. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijz in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en
bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie,
natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.